

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.05.2005, sp. zn. 12 Rodo 7/2005, ECLI:CZ:KSHK:2005:12.RODO.7.2005.1

Číslo: 28/2006

Právní věta: Osobě mladší patnácti lze uložit opatření podle § 93 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, jen tehdy, je-li prokázáno, že se nezletilý dopustil činu jinak trestného. Bez projednání věci před soudem nebo státním zástupcem nelze upustit od uložení opatření (§ 93 odst. 7 citovaného zákona).

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 18.05.2005

Spisová značka: 12 Rodo 7/2005

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let

Předpisy: § 89 z. s. m.

§ 93 z. s. m.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové – soud pro mládež zrušil rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové – soudu pro mládež ze dne 11. 3. 2005, sp. zn. 2 ROD 15/2005 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové – soudu pro mládež ze dne 11. 3. 2005, sp. zn. 2 ROD 15/2005, bylo podle § 93 odst. 7 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, upuštěno od uložení opatření u nezletilého A. Ch., a zároveň bylo pod bodem II) rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a pod bodem III) tak, že o náhradě nákladů opatrovníkovi bude rozhodnuto zvláštním rozhodnutím.

Své rozhodnutí odůvodnil soud prvního stupně tím, že ze spisu Policie ČR, Obvodní oddělení Ch., sp. zn. ORHK – 2015/OCH-Tč-2004 vyplývá, že nezletilý A. Ch. společně s dalšími osobami v blíže nezjištěné době měsíců červen až července 2004 v katastru obce Ch. pomaloval lihovými fixy a spreji konstrukci a pilíře železobetonového železničního mostu přes řeku B. a způsobil tak společnosti České dráhy, a. s. – Správa dopravní cesty H. K. škodu nejméně 81 000Kč. Pokud by nezletilý dosáhl věku patnácti let, byl by trestně odpovědný a naplnil by skutkovou podstatu trestného činu resp.

provinění poškozování cizí věci podle § 257b odst. 1 tr. zák. S ohledem na věk nezletilého jsou splněny podmínky ustanovení § 89 odst. 1 tr. zák. Soud pak zjistil, že nezletilému bylo již v předchozím řízení pod sp. zn. ROD 8/2004 uloženo opatření spočívající v dohledu probačního úředníka. Nyní projednávané věci se nezletilý dopustil v časové návaznosti na již projednanou věc a v poslední době k němu nebyly zjištěny vážnější připomínky. Soud tak dospěl k závěru, že projednání dřívější věci mělo dostačující výchovný vliv. Uložené opatření tedy zajišťuje dostatečným způsobem řádnou péči o další rozvoj osobnosti nezletilého a jsou proto splněny podmínky pro upuštění od dalšího opatření.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě nezletilý prostřednictvím opatrovnice a státní zástupce odvolání. Nezletilý namítá, že nebylo prokázáno, že by se dopustil jednání, které by bylo jinak trestné podle § 257b odst. 1 tr. zák. K tomuto jednání se nezletilý nedoznal, ač v předcházející době se k jednání, které bylo projednáváno, doznal. Navrhuje tedy, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a řízení o uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let zastavil.

Státní zástupce podává odvolání proti výrokům uvedeným pod body I. a III). Poukazuje na to, že soud pro mládež prvního stupně nemůže věc rozhodnout bez nařízení jednání, navíc takovéto rozhodnutí nelze považovat za postačující k naplnění účelu vymezeného v § 1 odst. 2 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, a v souladu s § 176 odst. 2 o. s. ř. postačovalo o upuštění od uložení opatření rozhodnout ve formě usnesení. Výrok o vyhrazení rozhodnutí o náhradě nákladů opatrovníka zvláštním rozhodnutí je v rozporu s § 151 odst. 1 a § 155 odst. 1 o. s. ř. Povinností soudu je v rozhodnutí ve věci samé současně rozhodnout i o náhradě nákladů opatrovníka alespoň tak, že v něm rozhodne o základu náhrady nákladů, tj. o tom, zda a za co vůbec se opatrovníkovi náhrada přiznává a to s tím, že výše bude určena samostatným rozhodnutím, konkrétně pak usnesením § 167 odst. 1 o. s. ř. Stejně tak by mělo být rozhodováno o tom, zda se státu Česká republika přiznává (nepřiznává) právo na náhradu nákladů řízení, a to ohledně částky, která bude v souladu s § 95 Sb. zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, přiznána opatrovníkovi na odměně a náhradě hotových výdajů. Státní zástupce navrhl, aby odvolací soud rozhodl podle § 221 odst. 1, 2 a) o. s. ř. tak, že rozsudek soudu prvního stupně se zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové – soud pro mládež, jako soud odvolací, z podnětu podaných odvolání přezkoumal ve smyslu § 212 o. s. ř. napadený rozsudek, aniž bylo třeba nařizovat jednání a dospěl k tomuto závěru.

Z usnesení Policie ČR, Obvodní oddělení Ch., sp. zn. ORHK - 2015/OCH-Tč-2004 vyplývá, že dne 31. 1. 2005 byla odložena věc nezletilého A. Ch., neboť trestní stíhání je nepřijatelné. V odůvodnění rozhodnutí se uvádí, že nezletilý A. Ch. společně s dalšími 11 nezletilými, 2 mladistvými a jednou dospělou osobou poškodil nátěr konstrukce mostu a pilíře železničního mostu přes řeku B. v katastru obce Ch. nápisy a malbami, přičemž částka za opravu nátěru mostu byla Českými drahami vyčíslena na částku 81 000 Kč. Je skutečností, že nezletilý A. Ch. tuto skutečnost popřel, je však usvědčován nezletilým K., přičemž ostatní aktéři z jednání nezletilého A. Ch. neusvědčují.

Především je nutno poukázat na ustanovení § 89 odst. 2 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, podle něhož dopustí-li se dítě mladší než patnáct let činu jinak trestného, učiní soud pro mládež opatření potřebná k jeho nápravě, která jsou uvedena v § 93 citovaného zákona.

Z tohoto zákonného znění tedy zcela jednoznačně vyplývá, že opatření lze uložit jen tehdy, je-li dostatečným způsobem prokázáno, že se nezletilý dopustil činu jinak trestného.

V tomto konkrétním případě však při prošetřování věci policií nezletilý popřel, že by jakýmkoliv způsobem poškozoval konstrukci mostu a pilíře železničního mostu přes řeku B. v katastru obce Ch.

a pouze uvedl, že k řece chodil na ryby a od mostu byl vzdálen vždy tak 50 metrů. Neviděl také nikoho, že by na most něco kreslil. Ve věci byla vyslechnuta celá řada dalších podezřelých osob, z nichž toliko J. K. při vyjmenovávání osob, které se na poškozování mostu podílely, uvedl také A. Ch., nic bližšího k účasti tohoto nezletilého nevyprávěl, a ani žádná z ostatních slyšených osob se o účasti nezletilého A. Ch. nezmiňuje.

Je třeba konstatovat, že šetření bylo prováděno Policií ČR, Obvodní oddělení Ch., po zahájení úkonů trestního řízení. Věc byla ohledně nezletilého A. Ch. usnesením ze dne 31. 1. 2005 podle § 159a) odst. 2 tr. ř. odložena, přičemž usnesení bylo v souladu s trestním řádem doručeno toliko poškozené organizaci, tj. Českým drahám, a. s., H. K. Za celé toto řízení se tedy nezletilý (ani zákonní zástupci) nedozvěděl o tom, že je podezřelý ze spáchání činu jinak trestného a nebyla mu tak dána možnost účinně se nařčení bránit. Protože i usnesení o odložení věci se doručuje toliko poškozenému, nemohl proti němu nezletilý (zákonný zástupce) podat stížnost, aby se mohl domáhat dalšího prošetření věci tak, aby mohlo být s jistotou uzavřeno, zda se dopustil či nedopustil činu jinak trestného.

Za takovéto situace byl-li okresnímu soudu – soudu pro mládež podán státním zástupcem návrh na uložení opatření nezletilému, nemohlo být bez projednání věci rozhodnuto o uložení či upuštění od uložení opatření podle § 93 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže,

Kdyby bylo dostatečně prokázáno, že se dítě mladší patnácti let dopustilo činu jinak trestného, nemohlo by být stejně bez projednání věci o uložení či neuložení opatření, rozhodnuto.

Podle § 93 odst. 7 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, totiž soud pro mládež může upustit od uložení opatření postačuje-li k dosažení účelu tohoto zákona projednání činu dítěte státním zástupcem nebo před soudem pro mládež.

Z výše uvedeného vyplývá, že bez projednání věci státním zástupcem nebo před soudem nelze od uložení opatření upustit.

Rozhodnutí Okresního soudu v Hradci Králové – soudu pro mládež je tedy předčasné, neboť věc nebyla objasněna z toho hlediska, zda se vůbec nezletilý dopustil činu jinak trestného a nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí bez projednání věci.

Odvolačím soudu proto nezbylo, než napadené usnesení v celém rozsahu zrušit a vrátit věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Okresní soud – soud pro mládež musí ve věci nařídít jednání, provést dokazování ke zjištění, zda se nezletilý protiprávního jednání dopustil a teprve poté rozhodnout o tom, zda návrhu státního zástupce vyhoví, či nikoliv. Soud prvního stupně pak rozhodne znovu i o náhradě nákladů řízení i náhradě nákladů opatrovníkovi, neboť podle § 224 odst. 3 o. s. ř. musí při novém projednání věci rozhodnout nejen o nákladech před soudem prvního stupně, ale i před odvolacím soudem, neboť jde o výroky závislé na výroku pod bodem I). Jinak je nutno přisvědčit námitkám státního zástupce, že je povinností soudu v rozhodnutí ve věci samé současně rozhodnout i o základu náhrady nákladů opatrovníka, tj. o tom, zda a za co se opatrovníkovi náhrada přiznává, a to s tím, že výše bude určena v písemném vyhotovení rozhodnutí (§ 151 odst. 1, 3 o. s. ř.). Stejně důvodnou byla shledána námitka státního zástupce týkající se práva na náhradu nákladů řízení a to českému státu.